

**PREDSTAVITEV NAGRAJENCA, dr. Darka Štrajna,
prejemnika Priznanja za življenjsko delo na področju raziskovanja vzgoje in izobraževanja
za leto 2018**

Dr. Darko Štrajn je s svojim delom na Pedagoškem inštitutu in širše pomembno zaznamoval polje vzgoje in izobraževanja v Sloveniji. Leta 1986 je postal direktor Pedagoškega inštituta, kjer je kot direktor deloval do leta 1993, za tem pa je na inštitutu postal raziskovalec. V času, ko je bil direktor, se je Slovenija začela dogovarjati in tudi vstopila v mrežo mednarodnih primerjalnih raziskav Mednarodne organizacije za raziskovanje učinkov v izobraževanju (IEA), ki so pomembno vplivale na oblikovanje smernic reforme šolstva v devetdesetih letih. S tem je Pedagoški inštitut, ki v asociaciji zastopa Slovenijo, pod vodstvom dr. Darka Štrajna postal polnopravni član organizacije IEA, ki združuje preko 60 držav. Pedagoški inštitut še vedno tesno sodeluje z omenjeno mednarodno organizacijo, in se vključuje v mednarodne primerjalne raziskave znanja ter s tem skrbi za neodvisno zunanjo evalvacijo dela osnovnošolskega in srednješolskega sistema v Sloveniji.

Leta 1993 je dr. Darko Štrajn opustil funkcijo direktorja in se posvetil raziskovalnemu delu. V svojih projektih na inštitutu se je predvsem osredotočal na študij funkcioniranja izobraževanja v družbenem kontekstu. Z vzpostavitvijo raziskovalnih programov, financiranih s strani Agencije RS za razvoj in raziskovanje, je kar tri zaporedna petletna obdobja vodil matični raziskovalni program inštituta z naslovom »Edukacijske raziskave« in ga vzpostavil kot pomembno referenco na tem področju. Leta 2004 je bil program »Edukacijske raziskave« (P5-0106), pod njegovim vodstvom, po mnenju ARRS med najuspešnejšimi v Sloveniji (<http://www.arrs.gov.si/sl/progproj/rprog/gradivo/inc/Naj-razisk-prog-2004.pdf>). Vseskozi pa se je ob svojem znanstveno-raziskovalnim delom in skozi njega izkazoval kot izjemen družbeno angažiran intelektualec.

Doslej je izdal pet monografij, prispeval številna poglavja v monografijah in, poleg številnih prispevkov in medijskih pojavljanj, objavil preko sto raziskovalnih člankov in esejev. Je tudi soavtor več učbenikov s področja državljanske vzgoje in etike. Njegova celotna bibliografija je dostopna na <http://izumbib.izum.si/bibliografije/Y20180807094405-A3144547.html>.

V času ključne šolske reforme (1996–1999) je bil član Nacionalne kurikularne komisije. V vsem času svoje profesionalne dejavnosti je sodeloval na mnogih mednarodnih srečanjih (Velika Britanija, Francija, Švedska, Nemčija, Italija, Nizozemska, Portugalska, Kitajska, Južna Koreja, ZDA, Poljska ...). L. 1998 je za štiri mesece obiskal Amsterdam School of Cultural Analysis (ASCA), posebno enoto podiplomskih študijev na Amsterdamski univerzi. Občasno predava na različnih fakultetah Univerze v Ljubljani (Filozofska, Pedagoška, Fakulteta za družbene vede), redno pa na Fakulteti za podiplomski humanistični študij (ISH) v Ljubljani (sedaj AMEU-ISH). Na tej fakulteti je bil v začetku l. 2009 izvoljen v naziv »redni profesor«.

V svojem delu dr. Darko Štrajn s povezovanjem različnih ved in/ali področij vednosti ter z ohranjanjem tematske širine utrjuje vez s tradicijo pedagogike in hkrati vez s sodobnimi dogajanjem v mednarodnem raziskovalnem prostoru. Njegov teoretski opus je izjemno širok in obsežen. Zanimajo ga tako teoretski premiki v vzgoji in izobraževanju kot tudi dinamika šolskih reformnih procesov. Koncept »družbe znanja« je v problematičnem post-neoliberalnem kontekstu izraziteje postal predmet njegove kritične refleksije. V družbeni realnosti ugotavljamo stabilizacijo šolskega sistema in kurikulumov ter prve indikacije načrtovanj novih obsežnejših šolskih reform s pričetkom okoli l. 2020, kar edukacijskim vedam postavlja zahteve, da na novo premislijo in postavijo izhodišča, koncepte in projekcije v dolgoročnem smislu. Znanstveni in raziskovalni dosežki dr. Štrajna so torej raznoliki in kažejo na poudarjeno interdisciplinarno profiliranost.

Odziv strokovne javnosti in širšega okolja na delovanje dr. Darka Štrajna se kaže v številnih povabilih za njegovo sodelovanje z drugimi raziskovalnimi sredinami in obenem javnimi nastopi, pa tudi vključevanjem v uredniške odbore znanstvenih revij. Nastopal je na vrstah konferenc z znanstveno-raziskovalnimi prispevki, pogosto pa se pojavlja tudi v različnih medijih s strokovnimi prispevki, poljudnimi članki, intervjuji.

Dr. Darko Štrajn se torej izkazuje kot izjemno ploden raziskovalec na področju vzgoje in izobraževanja, ki ga interdisciplinarno povezuje z drugimi vedami, in družbeno angažiran intelektualec, ki si s svojim delom – znanstvenim in strokovnim – kontinuirano prizadeva za izboljšave na področju vzgoje in izobraževanja ter drugih področjih družbenega življenja.